

CORIO GLANA Herinrichting Geleenbeekdal

Patrick van der Broeck opent de sluis in Nuth.

foto Rob Oostwegel

Historische loop in ere hersteld

De herinrichting van zo'n drie kilometer Geleenbeek en het omliggende dallandschap in de gemeenten Schinnen, Nuth en Beek is klaar.

door Ruben van Erp

„Eenige aanmoediging is gewenst”, roept gedeputeerde Patrick van der Broeck (Natuurbeleid). Het openen van de sluis nabij de weg Kathagen in Nuth, waarmee het heringerichte gebied formeel wordt geopend, gaat niet soepel. Na enige hulp stroomt het water alsnog door de historische loop van de Geleenbeek. Daarmee is fase twee van het enorme project Corio Glana klaar. Doel van het project is om de beek en het omliggende landschap op verschillende trajecten opnieuw in te richten. Zo moet er een natuurlijk landschap ontstaan waarin meer ruimte is voor de beek, natuurontwikkeling, landschapsherstel, cultuurhistorie en recreatie. De Latijnse naam Corio Glana verwijst naar de route van Heerlen tot Geleen.

Nu zijn twee delen aangepakt, bij elkaar zo'n drie kilometer, die lopen door de gemeenten Nuth, Schinnen en Beek. Het gaat om de gebieden van Kathagerbroek tot Muldersplas bij Nuth en Schinnen, en kasteel Terborgh tot Sint Jansgeleen bij Schinnen en Beek. Bij het eerste zijn naast het herstel van de historische loop van de beek onder andere ook wandel-, fiets-, en menpaden aangelegd. Bij het tweede ge-

bied zijn twee hectare nieuwe natuur, een wandelbrug en fiets- en wandelpaden aangelegd. De aanpak van de gebieden kostte zo'n 1,5 miljoen euro en is een samenwerking tussen onder andere het waterschap Roer en Overmaas, de provincie Limburg en de drie betrokken gemeenten. Door het project gaat de Geleenbeek - net als vroeger - weer slingerend door het Limburgse landschap. Ten tijde van de mijnbouw werd ze gekanaliseerd en ingericht voor verwerking van afvalwater. „Het was een afvoerkanaal, het zwarte en stinkende water moest zo snel mogelijk weg. Nu wordt alles weer in ere hersteld”, zegt Jan Schrijnen, voorzitter van het waterschap. Toch wordt het mijnverleden niet uitgewist. „Juist niet, op meerdere plekken langs de route staan verwijzingen. En precies op de plaats van het oude mijnspoor hier komt een rijwielpad. Dat wordt nog geasfalteerd.”

Gedeputeerde Van der Broeck wijst op de winst voor flora en fauna: „Door de industrialisatie kwam er in het begin van de twintigste eeuw in de beek nog maar één vissoort voor, dat waren er ooit 29. Dankzij alle inspanningen werden er in 2012 alweer twintig vissoorten aangetroffen.”

De realisatie van de twee gebieden is een mooi voorbeeld van grensoverschrijdende samenwerking tussen gemeentes. Bij de opening in Nuth bevonden wethouders Roy van der Broek van Schinnen en Hub Schoenmakers van Beek zich misschien wel op grond van de toekomstige fusiegemeente. Van der Broek kon het dan ook niet laten nog even met een knipoog te flirten met zijn collega: „Beekdal zou best een mooie naam zijn hé?”

MAASTRICHT

Nieuwe arrestaties autobranden

De politie heeft vier personen aangehouden in verband met de reeks autobranden in Maastricht. Het gaat om twee mannen (23 en 46 jaar) en een vrouw (19) uit Maastricht en een 20-jarige Amsterdammer. De 46-jarige Maastrichtenaar is twee weken geleden al opgepakt, zo heeft het Openbaar Ministerie (OM) gisteren laten weten. Maastricht wordt al ruim een jaar geplaagd door autobranden. Inmiddels zijn er meer dan zeventig voertuigen in vlammen opgegaan.

LIGNE

Nieuwe Sittardse foyer

Vlak voor de oplevering van Ligne in Sittard, lopen we mee met architecte Jeanne Dekkers. Zij won de prijsvraag en mocht een deel van het nieuwe complex ontwerpen. Een rondgang langs zwevende bollen, vides en een bijzondere plattegrond.

door Emil Visser

De puntjes worden nog op de i gezet deze dagen, voordat de uiteindelijke gebruikers van Ligne kunnen beginnen met de inrichting van hun nieuwe onderkomen. De parse film- en collegezaal is van de buitenkant nog een tikkelte bijgewerkt. In de grijze zaal zijn werklieden binnen nog bezig. Op een tekening ziet elk ontwerp er goed uit. Maar architecte Jeanne Dekkers is meer dan tevreden met het uiteindelijke resultaat van Ligne Sittard. Ze heeft tijd in haar agenda vrijgemaakt om, nu Ligne bijna klaar is, een wandeling te maken door het grootste project in de regio. Vooral de eerste stappen naar binnen maken indruk. De centrale hal kan haar bekoren. „Het is een behoorlijk forse ruimte. De ontvangsvloer is eigenlijk van iedereen en niemand tegelijk. Iedereen kan hier naar binnen. Kop koffie drinken, krantje lezen. Dit wordt de nieuwe ontmoetingsplek van de stad. Een nieuwe huiskamer, een nieuwe foyer van Sittard”, droomt Dekkers

hardop. „Ik kan me zo voorstellen dat hier wel af en toe feesten worden georganiseerd.”

BOLLEN

Wat echt in het oog springt, zijn de drie bolvormige zalen die op het eerste oog in de hal lijken te zweven. Nota bene twee in de bijzonder opvallende kleuren paars en oranje. „Gewaagd”, zo geeft Dekkers toe. „Maar uiteindelijk een goede keuze. De paarse is mijn favoriet.” En ook om de zalen op deze manier te plaatsen, is gewaagd te noemen. „Ik had er voor kunnen kiezen om ze te laten doorlopen tot beneden. Maar op deze manier win je gewoon erg veel ruimte”, doceert Dekkers, terwijl ze naar buiten kijkt in de richting van de schootsvelden en de stad. Dan is het voor de architecte met haar bureau in Delft tijd om iets op te biechten. „Ik ben van Maastricht en was voor dit project eigenlijk nooit in Sittard geweest. Ik kende het van de borden langs de snelweg. Maar door deze opdracht ben ik hier vaker naartoe gekomen, om te kijken wat bij Sittard zou passen. En ik vind het best een leuke stad!” En

nu ze een boerderij in Banholt heeft, komt ze vaker hier in de buurt. Ze is gedurende de bouw vaker wezen kijken bij Ligne. Nu weer met de aandacht even terug naar de hal, waar juist op het moment van de rondgang het alarmsysteem wordt getest. Moet ook gebeuren. Alle drie de zalen zijn van de buiten- en binnenkant 'bezaaid' met lichtjes. Het ziet er leuk uit, maar voor de bouwers was het plaatsen van die ledverlichting simpelweg een crime. Ook de architecte zelf is ervan op de hoogte. „De zaal moet geluidsdicht zijn. Dus je kan niet van de binnenkant naar de buitenkant een licht maken. Eerst moet je de lichten in de buitenste schil verwerken, en dan de binnenkant van de zaal geluidsdicht maken.”

POËTISCH

Ligne bestaat uit twee delen op dit moment. Jeanne Dekkers ontwierp het stedenbouwkundige plan voor het hele terrein. Met haar inzending won ze de prijsvraag die de gemeente had uitgeschreven. Hierdoor mocht zij zelf kiezen welk deel van Ligne zij voor haar rekening wilde nemen. Ze koos voor het noordelijke blok. „Daar zit de meeste uitdaging in. Zorgwoningen, woningen, de hogeschool, een filmhuis en het museum.” Rapp+Rapp Architecten had na Dekkers het beste plan ingediend volgens de commissie, en mocht daarom aan de slag met het zuidelijke blok. Natuurlijk heeft Dekkers contact gehad met de ontwerpers van het andere deel van Ligne, zo legt ze uit. „We hebben totaal andere stijlen. Waar zij haast mathematisch te werk gaan, ben ik meer een poëtische archi-

tect. We hebben onder andere onze materialen naast elkaar gelegd, om er voor te zorgen dat de twee delen op elkaar aansluiten.”

MOEILIJKE

En de gebruikte materialen moesten in de visie van Dekkers dan weer aansluiten bij de oude stad, waarvan de contouren zo mooi te zien zijn vanuit Ligne zelf. Ze wijst als we op de eerste verdieping staan: „Hier zie je dat de kleuren die bij de huizen, kerken en andere gebouwen van de stad zijn gebruikt, terugkomen in de buitenkant van Ligne.” En inderdaad, als je langs de muur van het nieuwe complex naar de Petruskerk kijkt, lijken ze - met een beetje fantasie - wel één geheel te vormen.

Aan de binnenkant grote, brede trappen, ruimte gecreëerd met het gebruik van vides. De vloer van de hal is gelegd met Braziëlaans graniet. Aan de buitenkant is een saamspel van vlakken in diverse kleuren te zien. „Zoals je dat ziet bij veel Limburgse huizen.” Maar wat is nou het moeilijke geweest in dit hele project? „De samenhang behouden, terwijl er toch ook individuele belangen spelen voor de gebruikers. Het filmhuis moet zich er thuis voelen. De studenten van de hogeschool ook. Net als de bezoekers van het museum. Ieder moet zijn eigen plek hebben, maar het moet ook voor iedereen uitnodigend zijn.” Ze is ervan overtuigd dat het goed gelukt is. Er zijn bijvoorbeeld plekken waar je je kan terugtrekken als het nodig is, maar ook genoeg plaatsen waar je juist de drukte kan opzoeken.

PLATTEGROND

De zwevende zalen zijn opmerkelijk, maar wat te denken van de wand van het museum. Een grote donker scherm lijkt opgetrokken als je van veraf kijkt. Maar de grote donkere panelen hebben een bijzondere tekening. Wat klopt er van het verhaal dat het lijnenspel op de betonnen platen een plattegrond van het centrum van Sittard is? „Dat is helemaal waar”, zegt Dekkers. „Alleen is die plattegrond wel gespiegeld en gedraaid op sommige plekken. Daardoor krijg je een heel ander patroon. Ik probeer bij een project als dit terug te gaan naar de wortels van de stad. Ik wilde de eigenheid van Sittard in Ligne verwerken.” Ze legt uit dat in het beton een zwarte steenslag is verwerkt, zodat de muur ook echt donker blijft. Tijdens de uitdaging proberen we samen op de plattegrond Ligne aan te wijzen. Na een paar keer goed kijken is het een koud kunstje. „Ik hoop trouwens dat ze ergens een bordje plaatsen, waardoor de bezoekers het verhaal over de plattegrond kunnen lezen.” De 'Sittardse plattegrond' is overigens ook aan de buitenkant van het complex te zien. De hele lift-toren is er mee bekleed. „Ik hou van torens. Soms is gewoon een landmark nodig, zonder dat de toren een specifieke functie heeft. En deze toren valt nu op.”

In september lopen de studenten voor het eerst het nieuwe gebouw binnen. „Ik denk dat dit extra leerlingen zal aantrekken bij Zuyd Hogeschool. Jongeren kijken natuurlijk naar de kwaliteit van een opleiding, maar ook zeker naar op welke plek zij les krijgen. En dit is een goede plek.”

Links: Jeanne Dekkers voor 'de plattegrondmuur'. Op foto: zwevende bollen in de 'foyer van Sittard'.

foto's Ermindo Armino

NUMMER 1
IN RELAXFAUTEUILS

24 APRIL
KOOPDONDAG
13 - 17 UUR

VEFATO-
MOTKE
MEUBELN

Prinsdag 27 - Oerhout - Beek | www.vefato.nl